

PLANTING AV TRÆR

av FAGUS-rådgiver Tanaquil Enzensberger

De seneste årene har ny innsikt ført til at metodene vi bruker når vi skal plante trær gradvis har endret seg.

Røttene til de fleste trær brer seg normalt langt utover den utstrekningen trekronen har. De fleste røttene befinner seg i de øvre delene av jordsmonnet. Derfor anbefales å lage plantehull som har en diameter på minst tre ganger rotklumpens bredde, men som ikke er dypere enn høyden på treets rotmasse.

Riktig plantedybde

Trær skal alltid plantes så de blir stående støtt i samme dybde som de har stått før omplantingen. Om man ved prøving finner at plantehullet er blitt for dypt, må det fylles på jord igjen til det har riktig dybde.

Jorda i bunnen av plantehullet skal være pakket. Dette er viktig for at ikke treet skal komme for dypt når jordmassene setter seg. Trerøtter som kommer for dypt ned i jorda vil lide under oksygenmangel. For dyp planting er som kjent en av de viktigste årsakene til at ungtrær går ut.

Drenerende plantehull

Plantehullet må være drenerende. På alle andre jordslag enn sand- og grusjord bør drenevnen i plantehullet prøves før planting. I et plantehull som samle stående vann bør det aldri plantes trær! På steder med stående vann, eller hvor det kan oppstå stående vann, for eksempel med tett myrjord eller leirjord, bør man heller velge metoden "opphøyd planting". Treet settes da rett på bakken og jorda legges opp til rothalsen i en haug.

Unngå "god" jord!

En vanlig feil er å bruke «ekstra god jord» (vekstjord, plantejord eller kompost) i et alt for dypt plantehull. Det organiske materialet vil raskt bli nedbrutt og treet kan komme til å synke ned i plantehullet. Nedbrytningen krever oksygen og kan derfor skade røttene. Som fingerregel sier vi at det ikke skal komme "ekstra god jord" under røttene.

Plante på haug

Til barrotsplanter bør man lage en liten, komprimert haug midt i plantehullet. Røttene bres jevnt utover haugen.

En bør bruke fingrene for å få løs jord inn mellom røttene mens plantehullet fylles. Pass på at horisontale røtter ikke peker nedover i plantehullet.

Haugen gir en ekstra sikring mot at det kan bli stående vann i plantehullet. Det er derfor lurt å sette klump- eller karplanter på en slik haug også.

Emballeringsmateriale

Hos klumpplanter bør strien rundt klumpen forsiktig klippes opp etter at planten er plassert i plantehullet. Hvis klumpen er forsterket med netting, må denne alltid fjernes. Hvis strien er av naturfiber, kan delene som ligger under rotklumpen bli liggende.

De fleste anbefaler imidlertid at alt emballeringsmateriale fjernes ved planting. Det er meget viktig at ikke emballeringsmaterialet fører til innsnevring etter hvert som røttene blir tykkere.

Oppfylling med jord

Jorda som fylles i plantehullet bør være fuktig. Litt vekstjord eller plantejord kan blandes i jorda som fylles tilbake, men unngå dette dersom du planter i vanlig god hagejord. Et tynt sjikt med moden kompost på toppen er bedre enn organisk jord i plantehullet. Slik skaper vi forhold som ligner naturen. I skogen ligger lauv og andre råtnende planterester som en kompost på toppen.

Det må aldri legges kompost, bark eller jord helt inntil trestammen. Slike materialer kan gi råtekader i rothalsen. Husk også å ta med slikt materiale i beregningen når du skal vurdere riktig plantedybde.

Vann-vann-vann!

Vann er en minimumsfaktor for etablering av trær. Det bør vannes både under og etter planting, og vanningen må følges opp under hele etableringstiden.